

Sikh Society of Michigan

Gurbani Grammar

Part- 2 of 3

Lesson #13

Grade 5

ਕਵਣੁ ਸੁ ਵੇਲਾ ਵਖਤੁ ਕਵਣੁ ਕਵਣੁ ਬਿਤਿ ਕਵਣੁ ਵਾਰੁ ॥
ਕਵਣਿ ਸਿ ਰੁਤੀ ਮਾਹੁ ਕਵਣੁ ਜਿਤੁ ਹੋਆ ਆਕਾਰੁ ॥

ਸਹਸ ਸਿਆਣਪਾ ਲਖ ਹੋਹਿ ਤ ਇਕ ਨ ਚਲੈ ਨਾਲਿ ॥

ਇਕਨਾ ਹੁਕਮੀ ਬਖਸੀਸ ਇਕਿ ਹੁਕਮੀ ਸਦਾ ਭਵਾਈਅਹਿ ॥

ਗੁਰਾ ਇਕ ਦੇਹਿ ਬੁਝਾਈ ॥
ਸਭਨਾ ਜੀਆ ਕਾ ਇਕੁ ਦਾਤਾ ਸੋ ਮੈ ਵਿਸਰਿ ਨ ਜਾਈ ॥੫॥

ਜਿਨ ਕਉ ਨਦਰਿ ਕਰਮੁ ਤਿਨ ਕਾਰ ॥

ਏਕਾ ਮਾਈ ਜੁਗਤਿ ਵਿਆਈ ਤਿਨਿ ਚੇਲੇ ਪਰਵਾਣੁ ॥

Rule #5 (feminine words):

Generally, **sihari** is used for **feminine** words.

Example:

ਦਾਸਨ ਕੀ ਹੋਇ **ਦਾਸਿ** ਦਾਸਰੀ ਤਾ ਪਾਵਹਿ ਸੋਭਾ ਹਰਿ ਦੁਆਰੀ ॥੨॥

If you become the slave of the slave of the Lord's slaves, then you shall obtain honor in the Court of the Lord. ||2||

In the above quote, **ਦਾਸ** is feminine (maid servant of the Lord's slaves) and so there is a **sihari** as in **ਦਾਸਿ**. In the quote below, **ਦਾਸ** has been used twice. The first **ਦਾਸ** has an **ankur** since it is a **noun, masculine** and **singular**. The second **ਦਾਸ** does **not** have an **ankur** as there is a **hidden preposition** (**ਦਾਸ ਕਾ ਦਾਸ** - slave of slaves).

ਮੋ ਕਉ ਕੀਜੈ **ਦਾਸੁ ਦਾਸ** ਦਾਸਨ ਕੋ ਹਰਿ ਦਇਆ ਧਾਰਿ ਜਗੰਨਾਥਾ ॥੩॥

Make me the slave of the slave of the slaves of the Lord; bless me with Your Mercy,
O Lord of the Universe. ||3||

Rule #5 examples (feminine words):

ਏਹਿ ਭਿ ਦਾਤਿ ਤੇਰੀ ਦਾਤਾਰ ॥

Even these are Your Gifts, O Great Giver!

Here, **ਦਾਤ** is **feminine** (gift) and so there is a **sihari** with the last letter.

ਜੈਸੀ ਤਰੁਣਿ ਭਤਾਰ ਉਰਝੀ ਪਿਰਹਿ ਸਿਵੈ ਇਹੁ ਮਨੁ ਲਾਲ ਦੀਜੈ ॥

Like the wife, who is bound by love to her husband, and serves her beloved - like this, give your heart to the Beloved Lord.

ਤਰੁਣ ਤੇਜੁ ਪਰ ਤ੍ਰਿਅ ਮੁਖੁ ਜੋਹਹਿ ਸਰੁ ਅਪਸਰੁ ਨ ਪਛਾਣਿਆ ॥

In the heat of youthful passion, you look with desire upon the faces of other men's wives; you do not distinguish between good and evil.

Here, in the first line, **ਤਰੁਣ** (woman) is **feminine** and there is a **sihari** with the last letter.

In the second line. **ਤਰੁਣ** (youth) is **masculine** and does **not** have a **sihari**.

ਗੁਣ ਕਾਮਣ ਕਾਮਣਿ ਕਰੈ ਤਉ ਪਿਆਰੇ ਕਉ ਪਾਵੈ ॥੬॥

she charms her Beloved with her virtue, and so obtains Him. ||6||

Here, the first **ਕਾਮਣ** (people who charm) is **masculine** and the second **ਕਾਮਣ** is **feminine** and so it has a **sihari** with the last letter.

Rule #6 (Preposition):

Generally, **prepositions** are recognized with a **sihari** before the last letter of the word.

ਹੁਕਮੈ ਅੰਦਰਿ ਸਭੁ ਕੋ ਬਾਹਰਿ ਹੁਕਮ ਨ ਕੋਇ ॥

Everyone is subject to His Command; no one is beyond His Command.

Here ਅੰਦਰ (within) is **preposition** and so there is a **sihari** with the last letter.

ਵਡਾ ਸਾਹਿਬੁ ਉਚਾ ਥਾਉ ॥ ਉਚੇ ਉਪਰਿ ਉਚਾ ਨਾਉ ॥

Great is the Master, High is His Heavenly Home. Highest of the High, above all is His Name.

Here ਉਪਰ (above) is **preposition** and so there is a **sihari** with the last letter.

Rule #6 examples (Preposition):

ਸਚੀ ਬੈਸਕ ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਸੰਗਿ ਜਿਨ ਸੰਗਿ ਜਪੀਐ ਨਾਉ ॥

The true society is the company of those who meditate on the Name of the Lord.

ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਸੰਗਿ ਸੰਗੁ ਨ ਕੀਚਈ ਨਾਨਕ ਜਿਨਾ ਆਪਣਾ ਸੁਆਉ ॥੨॥

Do not associate with those, O Nanak, who look out only for their own interests.

||2||

Here, the first three **ਸੰਗ** (with) are **prepositions** and they have **sihari** with the last letter. The fourth **ਸੰਗ** (companionship) is a **noun** and so it does **not** have a **sihari**.

ਹਉਮੈ ਮਾਰਿ ਬੀਚਾਰਿ ਮਨ ਗੁਣ ਵਿਚਿ ਗੁਣੁ ਲੈ ਸਾਰਿ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

Subdue your ego, and contemplate Him in your mind; gather in the virtues of the

Sublime, Virtuous Lord. ||1||Pause||

Here, **ਵਿਚ** is **preposition** and so has a **sihari** with the last letter. The following quote also has the word **ਵਿਚ** (intermediary) but it is **not** a **preposition** and so does **not** have a **sihari**.

ਵਿਚੁ ਨ ਕੋਈ ਕਰਿ ਸਕੈ ਕਿਸ ਥੈ ਰੋਵਹਿ ਰੋਜ ॥

No one can then serve as your intermediary. Unto whom can we turn and cry?

Rule #7 (Implied Preposition):

Sihari with the last letter of a noun represents any one of several prepositions such as ਨੇ, ਰਾਹੀ, ਦੁਆਰਾ, ਤੋਂ, ਵਿਚ, ਉਪਰ, ਅੰਦਰ.

Example:

ਮੰਨੈ ਮਾਰਗਿ ਠਾਕ ਨ ਪਾਇ ॥

The path of the faithful shall never be blocked.

Here, ਮਾਰਗ has a **sihari** with the last letter. It is interpreted as ਮਾਰਗ ਵਿਚ.

ਦਇਆ ਕਰਹੁ ਬਸਹੁ ਮਨਿ ਆਇ ॥

Take pity upon me, and abide within my mind;

Here, ਮਨ has a **sihari** with the last letter. So it is interpreted as ਮਨ ਵਿਚ.

ਓਅੰਕਾਰਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਉਤਪਤਿ ॥

From Ongkaar, the One Universal Creator God, Brahma was created.

Here ਓਅੰਕਾਰ has a **sihari** with the last letter. It is interpreted as ਓਅੰਕਾਰ ਤੋਂ. It means from Vaheguru, Brahma was created.

Rule #7 examples (Implied Preposition):

ਪਰਮੇਸਰਿ ਦਿਤਾ ਬੰਨਾ ॥ ਦੁਖ ਰੋਗ ਕਾ ਡੇਰਾ ਭੰਨਾ ॥

The Transcendent Lord has given me His support. The house of pain and disease has been demolished.

Here, ਪਰਮੇਸਰ has a **sihari** with the last letter and so it is interpreted as ਪਰਮੇਸਰ ਨੇ.

ਗੁਰਿ ਪੂਰੈ ਮੇਰੀ ਰਾਖਿ ਲਈ ॥

The Perfect Guru has saved me.

Here, ਗੁਰ has a **sihari** with the last letter. The meaning is ਪੂਰੈ ਗੁਰੂ ਨੇ.

ਜਿਉ ਸਾਬੁਨਿ ਕਾਪਰ ਉਜਲ ਹੋਤ ॥

As cloth is cleaned by soap,

Here, ਸਾਬੁਨ has a **sihari** with the last letter. It is interpreted as ਸਾਬੁਨ ਨਾਲ.

ਕਾਗਦਿ ਕਲਮ ਨ ਲਿਖਣਹਾਰੁ ॥

No paper, no pen, no scribe

Here, ਕਾਗਦ has a **sihari** with the last letter. It is interpreted as ਕਾਗਦ ਉੱਪਰ.

Rule #8 (Two action words):

Sihari is used on the **first** action word before another action word.

Example:

ਸੁਣਿ ਸੁਣਿ ਨਾਮੁ ਤੁਮਾਰਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪ੍ਰਭੁ ਪੇਖਨ ਕਾ ਚਾਉ ॥

Listening continually to Your Name, O Beloved God, I yearn to behold You.

Here, both **ਸੁਣ** have a **sihari** with the last letter. This is interpreted as **ਸੁਣ ਕੇ**.

Example:

ਕੂੜੁ ਬੋਲਿ ਕਰਹਿ ਆਹਾਰੁ ॥

Speaking falsehood, they take their food.

Here, **ਬੋਲ** has a **sihari** with the last letter. It is interpreted as **ਬੋਲ ਕੇ**.

Rule #8 examples (Two action words):

ਸੁਣਿ ਵਡਾ ਆਖੈ ਸਭੁ ਕੋਇ ॥

Hearing of His Greatness, everyone calls Him Great.

Here, **ਸੁਣ** has a **sihari** with the last letter. It is interpreted as **ਸੁਣ ਕੇ**. Note that there are two action **verbs** in this quote. The first action is **ਸੁਣ ਕੇ**. The next action is **ਆਖਦੇ ਹਨ**.

ਡਰਿ ਡਰਿ ਪਚੇ ਮਨਮੁਖ ਵੇਚਾਰੇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

The wretched self-willed manmukhs are ruined through fear and dread.

||1||Pause||

Here, both **ਡਰ** have a **sihari** with the last letter. It is interpreted as **ਡਰ ਕੇ**.

ਫਿਰਿ ਘਿਰਿ ਅਪੁਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮਹਿ ਆਇਆ ॥

After wandering through many other homes and houses, I have returned to my own home,

Here **ਫਿਰ** and **ਘਿਰ** have a **sihari** with the last letter. This is interpreted as **ਫਿਰ ਕੇ** and **ਘਿਰ ਕੇ**.

Rule #9 (Adjectives):

Sihari is used for **adjectives** that describe a **feminine noun**.

Example:

ਸੁੰਦਰਿ ਸੁਜਾਣਿ ਚਤੁਰਿ ਬੇਤੀ ਸਾਸ ਬਿਨੁ ਜੈਸੇ ਤਨਾ ॥

So beautiful, so wise, so clever and knowing; still, without the breath, it is just a body.

Here, **ਸੁੰਦਰ**, **ਸੁਜਾਣ** and **ਚਤੁਰ** are **adjectives** describing **ਬੇਤੀ** (one who knows). Also, they are **feminine** words as they have a **sihari** and the hint is from the word **ਬੇਤੀ**.

ਚੰਚਲਿ ਸੰਗਿ ਨ ਚਾਲਤੀ ਸਖੀਏ ਅੰਤਿ ਤਜਿ ਜਾਵਤ ਮਾਇਆ ॥

Maya is fickle, and does not go with you, O my companion; in the end, it will leave you.

Here, **ਚੰਚਲ** is **adjective** describing **ਮਾਇਆ**. It has a **sihari** with the last letter.

Rule #9 examples (Adjective):

ਨਾ ਓਹਿ ਮਰਹਿ ਨ ਠਾਗੇ ਜਾਹਿ ॥

Neither death nor deception comes to those,

Here, ਓਹਿ is an **adjective** and also could mean some of those people (quantity). It has a **sihari** with the last letter.

ਕਵਣਿ ਸਿ ਰੁਤੀ ਮਾਹੁ ਕਵਣੁ ਜਿਤੁ ਹੋਆ ਆਕਾਰੁ ॥

What was that season, and what was that month, when the Universe was created?

Here, ਕਵਣ is **adjective** describing ਰੁਤੀ. It has a **sihari** with the last letter.

Rule #10a (Fixed numbers):

All words that are **numbers** have a **sihari** with the last letter of the word.

Example:

ਇਕਨਾ ਹੁਕਮੀ ਬਖਸੀਸ ਇਕਿ ਹੁਕਮੀ ਸਦਾ ਭਵਾਈਅਹਿ ॥

Some, by His Command, are blessed and forgiven; others, by His Command, wander aimlessly forever.

Here, ਇਕ is a **number** and so has a **sihari** with the last letter.

Example:

ਏਕਾ ਮਾਈ ਜੁਗਤਿ ਵਿਆਈ ਤਿਨਿ ਚੇਲੇ ਪਰਵਾਣੁ ॥

The One Divine Mother conceived and gave birth to the three deities.

Here, ਤਿਨ is a **number** and has a **sihari** with the last letter.

Rule #10a examples (Fixed numbers):

Example:

ਚਾਰਿ ਪਾਵ ਦੁਇ ਸਿੰਗ ਗੁੰਗ ਮੁਖ ਤਬ ਕੈਸੇ ਗੁਨ ਗਈਹੈ ॥

With four feet, two horns and a mute mouth, how could you sing the Praises of the Lord?

Here, **ਚਾਰ** is a **number** and has a **sihari** with the last letter. The following quote also has **ਚਾਰ** but it does not have a sihari and so it is not a number.

ਗਾਵੈ ਕੋ ਗੁਣ ਵਡਿਆਈਆ ਚਾਰ ॥

Some sing of His Glorious Virtues, Greatness and Beauty

Example:

ਕਈ ਕੋਟਿ ਹੋਏ ਪੂਜਾਰੀ ॥

Many millions are His devotees.

Here, **ਕੋਟ** (10 million) is a **number** and has a **sihari** with the last letter. Note that **ਕੋਟ** also means fort as in the following quote:

ਲੰਕਾ ਸਾ ਕੋਟੁ ਸਮੁੰਦ ਸੀ ਖਾਈ ॥

A fortress like that of Sri Lanka, with the ocean as a moat around it

Here **ਕੋਟ** is **masculine** and **singular** and has an **ankur** with the last word. In the following quote, **ਕੋਟ** is **plural** and has **no ankur**.

ਕੰਚਨ ਕੇ ਕੋਟ ਦਤੁ ਕਰੀ ਬਹੁ ਹੈਵਰ ਗੈਵਰ ਦਾਨੁ ॥

If I made a donation of castles of gold, and gave lots of fine horses and wondrous elephants in charity,

Rule #10b (Unknown number):

A number that is **not a fixed quantity** follows the same rule as that which is fixed.

Example:

ਇਕਿ ਘਰਿ ਆਵਹਿ ਆਪਣੈ ਇਕਿ ਮਿਲਿ ਮਿਲਿ ਪੁਛਹਿ ਸੁਖ ॥

Some have returned to their homes, and meeting their relatives, they ask about their safety.

Here, ਇਕ used twice is a **number** and so has a **sihari** with the last letter. **Note that ਇਕ here refers to not one but few people.**

Rule #10b examples (Unknown number):

Example:

ਹਿਕਨੀ ਲਦਿਆ **ਹਿਕਿ** ਲਦਿ ਗਏ ਹਿਕਿ ਭਾਰੇ ਭਰ ਨਾਲਿ ॥

Some are getting on board, and some have already set out; some are weighed down with their loads.

Here, **ਹਿਕਿ** means some. It has a **sihari** with the last letter.

Summary:

Rule #5: **Sihari** is used for **feminine** words.

Rule #6: **Prepositions** are recognized with a **sihari** before the last letter of the word.

Rule #7: **Sihari** represents several prepositions such as ਨੇ, ਰਾਹੀ, ਦੁਆਰਾ, ਤੋਂ, ਵਿਚ, ਉਪਰ, ਅੰਦਰ.

Rule #8: **Sihari** is used on the **first** action word before another action word.

Rule #9: **Sihari** is used for **adjectives** that describe a **feminine noun**.

Rule #10a: All words that are **numbers** have a **sihari** with the last letter of the word.

Rule #10b: **Quantity** that has **no fixed number** has a **sihari** at the end.

Guidelines:

Identify nouns, adjectives, verbs and prepositions based on definition.

Ask the question using the word 'ਮੇਰਾ' or 'ਮੇਰੀ' to identify if a noun is masculine or feminine.

Check the meaning of the quote from Prof Sahib Singh's 'Darpan' and confirm if the word is a noun, adjective, verb or preposition.

Exercise:

1. ਹੁਕਮੀ ਹੋਵਨਿ ਆਕਾਰ **ਹੁਕਮੁ** ਨ ਕਹਿਆ ਜਾਈ ॥
ਹੁਕਮੀ ਹੋਵਨਿ ਜੀਅ **ਹੁਕਮਿ** ਮਿਲੈ ਵਡਿਆਈ ॥
ਹੁਕਮੀ ਉਤਮੁ ਨੀਚੁ **ਹੁਕਮਿ ਲਿਖਿ** ਦੁਖ ਸੁਖ ਪਾਈਅਹਿ ॥

Explain why the word **ਹੁਕਮ** in the first line has an ankur and the same word in the next two lines has no ankur. Write the rule number that is applicable here. Also, explain the meaning of the shabad **in your own words**.

2. Here are several lines from different pauris of Anand Sahib.

ਮਨਹੁ ਕਿਉ ਵਿਸਾਰੀਐ ਏਵਡੁ ਦਾਤਾ ਜਿ **ਅਗਨਿ ਮਹਿ** ਆਹਾਰੁ ਪਹੁਚਾਵਏ ॥

ਹਰਿ **ਰਾਸਿ** ਮੇਰੀ ਮਨੁ ਵਣਜਾਰਾ ਸਤਿਗੁਰ ਤੇ ਰਾਸਿ ਜਾਣੀ ॥

ਹਰਿ **ਆਪਿ** ਅਮੁਲਕੁ ਹੈ ਮੁਲਿ ਨ ਪਾਇਆ ਜਾਇ ॥

ਮੁਲਿ ਨ ਪਾਇਆ ਜਾਇ ਕਿਸੈ ਵਿਟਹੁ ਰਹੇ ਲੋਕ ਵਿਲਲਾਇ ॥

ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ **ਸ੍ਰਿਸਟਿ** ਕਾ ਮੂਲੁ ਰਚਿਆ ਜੋਤਿ ਰਾਖੀ ਤਾ ਤੂ ਜਗ ਮਹਿ ਆਇਆ ॥੩੩॥

Explain why the words in **RED** above have a sihari with the last letter. Write the rule number that is applicable here. Also, explain the meaning of each of these lines **in your own words**.

Exercise:

3. ਗਾਵੈ ਕੋ ਸਾਜਿ ਕਰੇ ਤਨੁ ਖੇਹ ॥ ਗਾਵੈ ਕੋ ਜੀਅ ਲੈ ਫਿਰਿ ਦੇਹ ॥
ਗਾਵੈ ਕੋ ਜਾਪੈ ਦਿਸੈ ਦੂਰਿ ॥ ਗਾਵੈ ਕੋ ਵੇਖੈ ਹਾਦਰਾ ਹਦੂਰਿ ॥
ਕਥਨਾ ਕਥੀ ਨ ਆਵੈ ਤੋਟਿ ॥ ਕਥਿ ਕਥਿ ਕਥੀ ਕੋਟੀ ਕੋਟਿ ਕੋਟਿ ॥

Explain why the words in **RED** above have a sikhari with the last letter. Write the rule number that is applicable here. Also, explain the meaning of each of these lines **in your own words**.

4. Below are several lines from Japji Sahib:

ਮਤਿ ਵਿਚਿ ਰਤਨ ਜਵਾਹਰ ਮਾਣਿਕ ਜੇ ਇਕ ਗੁਰ ਕੀ ਸਿਖ ਸੁਣੀ ॥
ਗੁਰਾ ਇਕ ਦੇਹਿ ਬੁਝਾਈ ॥
ਸਭਨਾ ਜੀਆ ਕਾ ਇਕੁ ਦਾਤਾ ਸੋ ਮੈ ਵਿਸਰਿ ਨ ਜਾਈ ॥੬॥

ਤਿਥੈ ਸੀਤੋ ਸੀਤਾ ਮਹਿਮਾ ਮਾਹਿ ॥ ਤਾ ਕੇ ਰੂਪ ਨ ਕਥਨੇ ਜਾਹਿ ॥
ਨਾ ਓਹਿ ਮਰਹਿ ਨ ਠਾਗੇ ਜਾਹਿ ॥ ਜਿਨ ਕੈ ਰਾਮੁ ਵਸੈ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥

Exercise:

5. Below are several lines from different banis:

ਕਈ ਕੋਟਿ ਹੋਏ ਪੂਜਾਰੀ ॥
ਕਈ ਕੋਟਿ ਆਚਾਰ ਬਿਉਹਾਰੀ ॥

ਸੁਣਿਐ ਅਠਸਠਿ ਕਾ ਇਸਨਾਨੁ ॥
ਸੁਣਿਐ ਪੜਿ ਪੜਿ ਪਾਵਹਿ ਮਾਨੁ ॥

ਇਕਿ ਦਾਤੇ ਇਕਿ ਭੇਖਾਰੀ ਜੀ ਸਭਿ ਤੇਰੇ ਚੋਜ ਵਿਡਾਣਾ ॥

ਜਿਨ ਕਉ ਨਦਰਿ ਕਰਮੁ ਹੋਵੈ ਹਿਰਦੈ ਤਿਨਾ ਸਮਾਣੀ ॥

Explain why the words in **RED** above have a sikhari with the last letter. Write the rule number that is applicable here. Also, explain the meaning of each of these lines **in your own words**.

Exercise:

6. Below is the hukumnama taken from SGGGS. Explain why the words in **RED** have a sihari. Write the rule number that is applicable.

ਮੈ ਮਨਿ ਵਡੀ ਆਸ ਹਰੇ ਕਿਉ ਕਰਿ ਹਰਿ ਦਰਸਨੁ ਪਾਵਾ ॥
ਹਉ ਜਾਇ ਪੁਛਾ ਅਪਨੇ ਸਤਗੁਰੈ ਗੁਰ **ਪੁਛਿ** ਮਨੁ ਮੁਗਧੁ ਸਮਝਾਵਾ ॥
ਭੂਲਾ ਮਨੁ ਸਮਝੈ ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਹਰਿ ਹਰਿ ਸਦਾ ਧਿਆਏ ॥
ਨਾਨਕ ਜਿਸੁ **ਨਦਰਿ** ਕਰੇ ਮੇਰਾ ਪਿਆਰਾ ਸੋ ਹਰਿ ਚਰਣੀ ਚਿਤੁ ਲਾਏ ॥੧॥
ਹਉ **ਸਭਿ** ਵੇਸ ਕਰੀ ਪਿਰ **ਕਾਰਣਿ** ਜੇ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭ ਸਾਚੇ ਭਾਵਾ ॥
ਸੋ ਪਿਰੁ ਪਿਆਰਾ ਮੈ ਨਦਰਿ ਨ ਦੇਖੈ ਹਉ ਕਿਉ ਕਰਿ ਧੀਰਜੁ ਪਾਵਾ ॥
ਜਿਸੁ ਕਾਰਣਿ ਹਉ ਸੀਗਾਰੁ ਸੀਗਾਰੀ ਸੋ ਪਿਰੁ ਰਤਾ ਮੇਰਾ ਅਵਰਾ ॥
ਨਾਨਕ ਧਨੁ ਧੰਨੁ ਧੰਨੁ ਸੋਹਾਗਣਿ **ਜਿਨਿ** ਪਿਰੁ ਰਾਵਿਅਤਾ ਸਚੁ ਸਵਰਾ ॥੨॥
ਹਉ ਜਾਇ ਪੁਛਾ ਸੋਹਾਗ ਸੁਹਾਗਣਿ ਤੁਸੀ ਕਿਉ ਪਿਰੁ ਪਾਇਅਤਾ ਪ੍ਰਭੁ ਮੇਰਾ ॥
ਮੈ **ਉਪਰਿ** ਨਦਰਿ ਕਰੀ **ਪਿਰਿ** ਸਾਚੈ ਮੈ ਛੋਡਿਅਤਾ ਮੇਰਾ ਤੇਰਾ ॥
ਸਭੁ ਮਨੁ ਤਨੁ ਜੀਉ ਕਰਹੁ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭ ਕਾ ਇਤੁ **ਮਾਰਗਿ** ਭੈਣੇ ਮਿਲੀਐ ॥
ਆਪਨਤਾ ਪ੍ਰਭੁ ਨਦਰਿ ਕਰਿ ਦੇਖੈ ਨਾਨਕ ਜੋਤਿ ਜੋਤੀ ਰਲੀਐ ॥੩॥
ਜੇ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭ ਕਾ ਮੈ ਦੇਇ ਸਨੇਹਾ ਤਿਸੁ ਮਨੁ ਤਨੁ ਅਪਣਾ ਦੇਵਾ ॥
ਨਿਤ ਪਖਾ ਫੇਰੀ ਸੇਵ ਕਮਾਵਾ ਤਿਸੁ ਆਗੈ ਪਾਣੀ ਢੋਵਾਂ ॥
ਨਿਤ ਨਿਤ ਸੇਵ ਕਰੀ ਹਰਿ ਜਨ ਕੀ ਜੇ ਹਰਿ ਹਰਿ ਕਥਾ ਸੁਣਾਏ ॥
ਧਨੁ ਧੰਨੁ ਗੁਰੁ ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪੂਰਾ ਨਾਨਕ ਮਨਿ ਆਸ ਪੁਜਾਏ ॥੪॥
ਗੁਰੁ ਸਜਣੁ ਮੇਰਾ ਮੇਲਿ ਹਰੇ ਜਿਤੁ **ਮਿਲਿ** ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਵਾ ॥
ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰ ਪਾਸਹੁ ਹਰਿ **ਗੋਸਟਿ** ਪੂਛਾਂ ਕਰਿ ਸਾਂਝੀ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵਾਂ ॥
ਗੁਣ ਗਾਵਾ ਨਿਤ ਨਿਤ ਸਦ ਹਰਿ ਕੇ ਮਨੁ ਜੀਵੈ ਨਾਮੁ **ਸੁਣਿ** ਤੇਰਾ ॥
ਨਾਨਕ ਜਿਤੁ ਵੇਲਾ ਵਿਸਰੈ ਮੇਰਾ ਸੁਆਮੀ ਤਿਤੁ ਵੇਲੈ **ਮਰਿ** ਜਾਇ ਜੀਉ ਮੇਰਾ ॥੫॥
ਹਰਿ ਵੇਖਣ ਕਉ ਸਭੁ ਕੋਈ ਲੋਚੈ ਸੋ ਵੇਖੈ ਜਿਸੁ **ਆਪਿ** ਵਿਖਾਲੇ ॥
ਜਿਸ ਨੋ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਮੇਰਾ ਪਿਆਰਾ ਸੋ ਹਰਿ ਹਰਿ ਸਦਾ ਸਮਾਲੇ ॥
ਸੋ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਸਦਾ ਸਦਾ ਸਮਾਲੇ ਜਿਸੁ ਸਤਗੁਰੁ ਪੂਰਾ ਮੇਰਾ ਮਿਲਿਆ ॥
ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਜਨ ਹਰਿ ਇਕੇ ਹੋਏ ਹਰਿ **ਜਪਿ** ਹਰਿ ਸੇਤੀ ਰਲਿਆ ॥੬॥੧॥੩॥